

DECIZIE nr. 548 din 15 iulie 2015

asupra sesizării de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților și ale [Hotărârii Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015](#) privind cererea de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P/2012

EMITENT

• CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 717 din 23 septembrie 2015**

Data intrării în vigoare 23-09-2015

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Marieta Safta	- prim-magistrat-asistent

1. Cu Adresa nr. 2/3.909 din 10 iulie 2015, secretarul general al Camerei Deputaților a trimis Curții Constituționale, în temeiul dispozițiilor [art. 27 din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea formulată de 105 deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, referitoare la neconstituționalitatea prevederilor art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților și a [Hotărârii Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015](#) privind cererea de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P/2012.

2. Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.147 din 10 iulie 2015, formând obiectul Dosarului nr. 1.189 C/2015.

3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate a art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților se susține că acesta încalcă normele de tehnică legislativă, întrucât este redactat într-o formă ambiguă. Ambiguitatea constă în aceea că redactarea textului "permite Comisiei juridice să întocmească atât un Proiect de hotărâre care să garanteze dreptul Camerei de a cere urmărirea penală a unui deputat, cât și un Proiect de hotărâre cu un conținut care să încalce dreptul suveran al Camerei Deputaților de a cere urmărirea penală a unui deputat, așa cum este statuat în Constituție la art. 109 alin. (2) și să împiedice exercitarea dreptului [...] de a vota și cere punerea sub urmărire a membrilor Guvernului." Câtă vreme deputații sunt puși în imposibilitatea de a mai decide urmărirea penală a unui deputat membru al Guvernului, deși condițiile de fapt și de drept ar fi îndeplinite, autoritatea judecătorească nu mai poate fi legal sesizată și nu se mai poate înfăptui justiția, fiind astfel încălcate prevederile art. 124 alin. (1) și (2) din Constituție. În opinia autorilor sesizării, "legiuitorul ar fi trebuit, prin Comisia de Regulament, să propună și apoi să adopte un text care să reglementeze, fără echivoc, conținutul unui proiect de hotărâre privind cererea de urmărire penală, care să garanteze exercitarea drepturilor Camerei Deputaților și ale deputaților". Ca urmare a nerespectării normelor de tehnică legislativă, sunt nesocotite, prin aceleași prevederi regulamentare, și dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituția României.

4. În motivarea sesizării de neconstituționalitate a [Hotărârii Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015](#) se arată mai întâi că Biroul permanent al Camerei Deputaților, în ședința din 5 iunie 2015, a hotărât să sesizeze Comisia juridică, de disciplină și imunități cu Scrisoarea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr. 1.531/C/2015, referitoare la formularea cererii de începere a urmăririi penale a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P/2012 - Direcția Națională Anticorupție, pentru întocmirea raportului. În temeiul art. 157 alin. (2) teza a doua din Regulamentul Camerei Deputaților, Biroul permanent al Camerei Deputaților a cerut Comisiei juridice ca până la data de 8 iunie 2015 să prezinte o primă evaluare a acestei solicitări și o estimare a timpului necesar pentru a realiza audierea. În urma studierii dosarului și a opiniilor exprimate cu prilejul dezbaterilor, Comisia juridică, de disciplină și imunități, în ședința din 8 iunie 2015, și-a exprimat voința și a hotărât, cu majoritate de voturi, să propună plenului Camerei Deputaților un raport de respingere a solicitării procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind formularea cererii de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P/2012, transmisă Camerei Deputaților cu Adresa nr. 1.531/C/2015, și să supună plenului Camerei Deputaților adoptarea respectivului raport. De asemenea a întocmit un proiect de hotărâre, adoptat prin votul majorității membrilor prezenți ai Comisiei juridice, cu următorul conținut: "Articol unic. - Camera Deputaților hotărăște să nu ceară urmărirea penală a domnului Victor Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P/2012."

5. Comisia juridică, de disciplină și imunități a prezentat Biroului permanent al Camerei Deputaților spre dezbateră și adoptare raportul privind formularea cererii de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta și un proiect de hotărâre cu conținutul arătat în paragraful anterior. Astfel, pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților, din ședința din 9 iunie 2015, s-a aflat Raportul Comisiei juridice, de disciplină și imunități cu privire la Scrisoarea nr. 1.531 /C/2015, trimisă de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind adoptarea unei cereri de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P/2012.

6. După dezbateri, membrii Camerei Deputaților s-au pronunțat, prin vot secret, cu bile, potrivit art. 157 din Regulamentul Camerei Deputaților, asupra proiectului de hotărâre (cu articol unic) prin care Camera decidea să nu ceară urmărirea penală în cauză. În urma votului dat de plen, proiectul de hotărâre a fost adoptat cu 231 voturi "pentru" și 120 "împotriva". Așadar, Camera Deputaților a hotărât să nu ceară urmărirea penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P /2012.

7. Față de această situație se susține că "nelegalitatea a fost generată de Comisia juridică, de disciplină și imunități care a propus plenului un proiect de hotărâre cu articol unic conținând negația «să nu ceară urmărirea penală», interpretând dispozițiile primei teze a alineatului (1) al articolului 157 din Regulamentul Camerei Deputaților, care menționează că "Proiectul de hotărâre privind cererea de urmărire penală, întocmit de Comisia juridică, de disciplină și imunități, se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți, cu respectarea prevederilor art. 67 din Constituția României". Comisia juridică, de disciplină și imunități, interpretând prevederile alin. (7) al art. 157 din Regulamentul Camerei Deputaților - în sensul în care are libertatea deplină de a stabili care este conținutul articolului unic din proiectul de hotărâre -, a întocmit un proiect de hotărâre al cărui conținut încalcă, în opinia autorilor sesizării, dreptul suveran al Camerei Deputaților de a cere urmărirea penală a unui deputat, așa cum este statuat în Constituție la art. 109 alin. (2). Astfel, în situația în care proiectul de hotărâre, având articolul unic "[...] Camera Deputaților hotărăște să nu ceară urmărirea penală [...]", este supus dezbaterii și votului Camerei Deputaților, iar majoritatea decide să respingă prin vot proiectul de hotărâre propus, urmarea juridică este că plenul Camerei Deputaților nu hotărăște să ceară urmărirea penală, ci doar că respinge propunerea (formulată prin proiectul de hotărâre) să nu ceară urmărirea penală. Așadar, prin hotărârea care ar urma să fie adoptată (în acord cu proiectul de hotărâre criticat), Camera nu poate să decidă să ceară urmărirea penală, ci doar să decidă împotriva "neînceperii" urmăririi penale. În concret, dacă majoritatea deputaților este în favoarea începerii urmăririi penale, această majoritate este împiedicată să ceară urmărirea penală, dacă în Comisia juridică există o majoritate împotriva cererii.

8. Față de această interpretare se susține că, în cauză, deputații au fost împiedicați în a-și exercita mandatul reprezentativ acordat de cetățeni, respectiv de a-și exercita dreptul de a vota și de a cere prin votul exprimat urmărirea penală a unui deputat, drept consfințit de prevederile art. 109 alin. (2) din Constituție. Astfel, deputații sunt împiedicați să își exercite drepturile conferite de Constituție și [Legea nr. 96/2006](#) privind Statutul deputaților și al senatorilor, fiind încălcate și dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție potrivit cărora "În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.". Prin împiedicarea Camerei Deputaților de a cere urmărirea penală față de un ministru sau fost ministru care este și deputat se încalcă și prevederile art. 16 din Constituție, respectiv foști ori actuali membri ai Guvernului care sunt și deputați se află deasupra legii și nu sunt egali celorlalți cetățeni. De asemenea se creează condițiile, aparent legale, prin care autoritatea judecătorească este împiedicată să îndeplinească justiția, încălcându-se prevederile art. 124 alin. (1) și (2) din Constituție.

9. Se mai susține că textul întregului proiect de hotărâre a fost întocmit cu rea-credință, în așa fel încât să se inducă în eroare plenul Camerei Deputaților. Au fost încălcate prevederile [art. 8 din Legea nr. 24/2000](#) privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, potrivit cărora "(1) Proiectele de legi, propunerile legislative și celelalte proiecte de acte normative se redactează în forma prescriptivă proprie normelor juridice [...] (4) Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor". Astfel, deși titlul proiectului este hotărâre privind cererea de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta, totuși, textul articolului unic prevedea contrariul: Camera Deputaților hotărăște să nu ceară urmărirea penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P/2012.

10. Revenind, din această perspectivă, la criticile aduse art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților, se susține că acest text este neconstituțional deoarece poate fi interpretat în sensul în care proiectul de hotărâre poate să aibă un articol unic cu conținutul "[...] hotărăște să nu ceară [...]". Dacă proiectul de hotărâre astfel formulat este respins prin vot, nu există o altă procedură prin care să se exercite dreptul deputaților de a cere urmărirea penală. În eventualitatea în care s-ar retrimite Comisiei juridice, de disciplină și imunități (Comisia) sesizarea Biroului permanent și solicitarea procurorului general, membrii Comisiei, de disciplină și imunități [în acord cu prevederile art. 52 alin. (3) și art. 157 din Regulamentul Camerei Deputaților] ar putea decide, din nou, cu majoritatea și procedura cuvenită, să susțină, în considerarea mandatului pe care îl au și al drepturilor politice recunoscute de Constituție, același raport și să redacteze același proiect de hotărâre. Plenul Camerei Deputaților, fiind din nou sesizat, în acord

cu voința exprimată de către deputații Comisiei juridice, de disciplină și imunități, ar urma să dezbată un raport și un proiect de hotărâre care, din nou, să nu permită cererea urmăririi penale de către Camera Deputaților a deputatului, în speță domnul Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților.

11. În concluzie, se afirmă că prevederile art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților sunt neconstituționale, pentru că permit redactarea unui proiect de hotărâre care să împiedice exercitarea drepturilor constituționale de către o autoritate publică și de către deputați și împiedică, ca o consecință imediată, înfăptuirea justiției, iar [Hotărârea Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015](#), fiind adoptată în temeiul unei proceduri neconstituționale, la rândul său, este neconstituțională. Pentru aceste argumente se solicită constatarea neconstituționalității art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților și a [Hotărârii Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015](#).

12. În conformitate cu dispozițiile [art. 27 alin. \(2\) din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost transmisă președintelui Camerei Deputaților, pentru a comunica punctul de vedere al Biroului permanent.

13. Președintele Camerei Deputaților a transmis, cu Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.164 din 13 iulie 2015, punctul de vedere al Biroului permanent, în sensul că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată.

14. Cât privește dispozițiile art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților se arată că interpretarea teleologică a acestora vădește faptul că scopul noii reglementări este, ca și în cazul celorlalte alineate ale aceluiași articol, să îmbunătățească procedura prin care Camera Deputaților își exercită competența prevăzută de art. 109 alin. (2) din Constituție. Textul criticat trebuie interpretat în lumina nu doar a celorlalte alineate ale aceluiași articol, ci și a art. 156 din Regulamentul Camerei Deputaților. Interpretarea sistematică evidențiază faptul că art. 156 și art. 157 din Regulamentul Camerei Deputaților detaliază procedura privind punerea sub urmărire penală a deputaților care sunt sau au fost membri ai Guvernului, în sensul clarificării etapelor din momentul în care instituția este sesizată. Această detaliere, departe de a fi ambiguă, este redactată în mod precis, clar, previzibil și univoc, cu respectarea normelor de tehnică legislativă din [Legea nr. 24/2000](#) privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Art. 157 din Regulamentul Camerei Deputaților face precizări esențiale cu privire la procedura de urmat în cazul proiectului de hotărâre prin care, odată devenit hotărâre adoptată de plenul Camerei Deputaților, în baza votului dat de plenul Camerei Deputaților și cu respectarea majorității impuse de Constituție și a procedurii regulamentare de vot, să se exprime voința Camerei Deputaților în sensul fie de a cere, fie de a nu cere urmărirea penală a deputatului care este sau a fost membru al Guvernului. Nefiind încălcate, sub aspectul redactării, niciuna dintre dispozițiile [Legii nr. 24/2000](#), pe care autorii sesizării nu le individualizează, prevederile regulamentare criticate sunt constituționale prin raportare la art. 1 alin. (3) și (5) din Legea fundamentală.

15. Se mai arată că textul criticat nu îi acordă Comisiei nicio competență decizională în ce privește aprobarea sau respingerea cererii de urmărire penală. Împrejurarea că la nivelul Comisiei se redactează proiectul de hotărâre privind cererea de urmărire penală nu contravine competenței decizionale exclusive a plenului Camerei Deputaților cu privire la aprobarea sau respingerea cererii de urmărire penală, plenul păstrându-și caracterul suveran în această materie. În cadrul dezbaterilor pe articole a proiectului de hotărâre, plenul Camerei Deputaților poate reformula textul acestuia, dacă majoritatea decide astfel, solicitând, spre exemplu, urmărirea penală a respectivului membru al Guvernului. Atribuțiile Comisiei raportoare, astfel cum sunt reglementate de art. 157 din Regulamentul Camerei Deputaților, nu doar că nu impiedică asupra caracterului suveran și exclusivității decizionale a plenului Camerei Deputaților, fiind așadar respectate prevederile art. 109 alin. (2) din Constituție, ci urmărește să înlesnească și să eficientizeze procedura. De altfel, teza a treia a art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților nu face decât să concretizeze obligația constituțională a Camerei Deputaților de a adopta o hotărâre, fie în sensul de a cere, fie în sensul de a nu cere urmărirea penală, hotărâre care să fie publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I.

16. Referitor la [Hotărârea Camerei Deputaților nr. 53/2015](#) se arată că a fost adoptată cu respectarea întocmai a Constituției și a prevederilor regulamentare. Este descrisă procedura de desfășurare a votului în cauză și se precizează că temeiul juridic al acestei hotărâri îl constituie art. 109 alin. (2) din Constituție și art. 156 din Regulamentul Camerei Deputaților, iar nu prima teză a art. 157 alin. (1) din Regulament. Cât privește titlul aceleiași hotărâri, acesta se raportează la obiectul solicitării Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, și anume cererea de urmărire penală. Titlul se află în concordanță necesară cu conținutul hotărârii, care reprezintă poziția Camerei Deputaților față de solicitarea Parchetului. Stilul juridic, claritatea și precizia dispozițiilor din [Hotărârea Camerei Deputaților nr. 53/2015](#) nu au fost afectate, fiind clare, concise, inteligibile și în sensul celor supuse la vot și decise de Plenul Camerei Deputaților.

17. Se mai arată că, în mod contrar celor susținute de autorii sesizării, plenul Camerei Deputaților nu a fost împiedicat de Comisie să își exprime poziția suverană asupra cererii de urmărire penală ci, dimpotrivă, și-a exercitat o competență constituțională pe care Curtea Constituțională însăși o califică drept libertate. Voința plenului Camerei Deputaților de a nu cere urmărirea penală a prim-ministrului Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P/2012 este consemnată în [Hotărârea nr. 53/2015](#), așa cum impune Constituția și, în acord cu aceasta, art. 157 alin. (7) teza a treia din Regulamentul Camerei Deputaților. Pe cale de consecință, nu a fost împiedicată înfăptuirea justiției.

18. Referitor la pretinsa încălcare a art. 16 din Constituție, invocarea de către autorii sesizării a acestei norme de referință nu prezintă relevanță în cauză, însăși Legea fundamentală fiind cea care a instituit, prin art. 109 alin. (2), procedura solicitării cererii de urmărire penală a membrilor Guvernului.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților și [Hotărârea Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015](#) prin raportare la prevederile Constituției României și dispozițiile [Legii nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

19. Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. c) și l) din Constituție, precum și celor ale [art. 1, 10, 27 și 28 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze sesizarea de neconstituționalitate.

20. Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie prevederile art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 18 iunie 2015, și ale [Hotărârii Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015](#) privind cererea de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 403 din 9 iunie 2015.

21. Art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților are următorul cuprins: "Proiectul de hotărâre privind cererea de urmărire penală, întocmit de Comisia juridică, de disciplină și imunități se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți, cu respectarea prevederilor art. 67 din Constituția României, republicată. Votul este secret și se exprimă prin bile. Hotărârea privind aprobarea sau respingerea cererii de urmărire penală se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I."

22. [Hotărârea Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015](#) are următorul cuprins: "Având în vedere solicitarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind formularea cererii de urmărire penală față de domnul Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P/2012 - Direcția Națională Anticorupție, în temeiul prevederilor art. 109 alin. (2) din Constituția României, republicată, și ale art. 156 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. - Camera Deputaților hotărăște să nu ceară urmărirea penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în dosarul nr. 122/P/2012.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 9 iunie 2015, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată, și ale art. 157 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat."

23. Dispozițiile constituționale invocate în motivarea sesizării sunt următoarele:

- art. 1 alin. (3): "România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic, reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.";

- art. 1 alin. (5): "În România respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.";

- art. 16: "(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări."

(2) "Nimeni nu este mai presus de lege.";

- art. 67: "Camera Deputaților și Senatul adoptă legi, hotărâri și moțiuni, în prezența majorității membrilor.";

- art. 69 alin. (1): "În exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului.";

- art. 76 alin. (2): "Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți din fiecare Cameră.";

- art. 109 alin. (2): "Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor. [...]";

- art. 124 alin. (1) și (2): "(1) Justiția se înfăptuiește în numele legii" și "(2) Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți[...]."

24. Analizând prezenta sesizare de neconstituționalitate, Curtea va proceda la examinarea ei punctual, în funcție de atribuțiile distincte din sfera sa de competență, vizate de autorii sesizării, respectiv controlul constituționalității regulamentelor Parlamentului, exercitat în temeiul art. 146 lit. c) din Constituție și al [art. 27 și 28 din Legea nr. 47/1992](#), și controlul constituționalității hotărârilor plenului Camerei Deputaților, a hotărârilor plenului Senatului și a hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, exercitat în temeiul art. 146 lit. l) din Constituție și al [art. 27 și 28 din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

Critica dispozițiilor art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților

25. Articolul 157 din Regulamentul Camerei Deputaților, care cuprinde și normele criticate în prezenta cauză, stabilește procedura de urmat în aplicarea art. 156 din același Regulament, potrivit căruia "Camera Deputaților are dreptul să ceară urmărirea penală a oricărui membru al Guvernului". Ambele texte reprezintă aplicarea la nivel regulamentar a prevederilor art. 109 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora "Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor [...]".

26. Curtea Constituțională a reținut că articolul 109 din Constituție prevede la alin. (2) răspunderea penală a membrilor Guvernului pentru fapte săvârșite în exercițiul funcției lor. "Expresia «numai» din alin. (2) al art. 109

semnifică faptul că «nimeni» altcineva decât cele trei autorități publice nu poate cere urmărirea penală și că aceasta nu poate fi declanșată în lipsa sesizării Camerei Deputaților, Senatului ori a Președintelui României, după caz. Dacă organele de urmărire penală pot efectua diverse acte premergătoare începerii urmăririi penale, în condițiile legii, ele nu își pot continua activitatea fără a sesiza una dintre cele trei autorități publice pentru a cere urmărirea penală. În asemenea situații, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - are obligația sesizării Camerelor Parlamentului sau a Președintelui României, după caz, în legătură cu informațiile și datele pe care le dețin și din care rezultă posibilitatea începerii urmăririi penale împotriva unui membru al Guvernului, singurele autorități în măsură să decidă asupra acestui act procedural. Cât privește conjuncția «și», în textul art. 109 alin. (2) ea semnifică sfârșitul unei enumerări, care conferă fiecăreia dintre cele trei autorități o competență proprie. Textul constituțional exclude atât competența cumulativă a cererilor celor trei autorități publice, cât și competența alternativă între acestea" (a se vedea [Decizia nr. 270 din 10 martie 2008](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 290 din 15 aprilie 2008). "Dispozițiile art. 109 alin. (2) teza întâi din Legea fundamentală stabilesc dreptul absolut al fiecăreia dintre cele trei autorități publice de a cere urmărirea penală, iar exercitarea acestuia de către una dintre ele nu se poate face în detrimentul celorlalte, dreptul uneia nefiind condiționat de dreptul celorlalte. [...] Așa fiind, cumulul calității de deputat sau de senator cu cea de membru al Guvernului atrage, după sine, în mod firesc, potrivit art. 109 alin. (2), competența Camerei Deputaților sau a Senatului de a cere urmărirea penală, după caz" ([Decizia nr. 270 din 10 martie 2008](#), precitată).

27. În virtutea autonomiei regulamentare consacrate de art. 64 din Constituție, Camera Deputaților a stabilit, prin art. 156 și 157 din Regulament, procedura de urmat în situația prevăzută de art. 109 alin. (2) din Constituție. Statuând sub acest aspect cu privire la rolul regulamentelor parlamentare, Curtea a reținut că acestea "se constituie într-un ansamblu de norme juridice, menite să organizeze și să disciplineze activitatea parlamentară cu privire, printre altele, la procedura de legiferare, de numire sau de investitură a celor mai importante instituții sau autorități publice în stat [...], precum și regulile de organizare și funcționare ale fiecărei Camere. Normele regulamentare reprezintă instrumentele juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale ale Parlamentului, autoritate reprezentativă prin care poporul român își exercită suveranitatea națională, în conformitate cu prevederile [art. 2 alin. \(1\) din Constituție](#)" (a se vedea [Decizia nr. 209 din 7 martie 2012](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012). În virtutea principiului autonomiei regulamentare, "fiecare Cameră este în drept să-și stabilească, în limitele și cu respectarea prevederilor constituționale, regulile de organizare și funcționare, care, în substanța lor, alcătuiesc regulamentul fiecărei Camere. Din această perspectivă, nicio autoritate publică nu poate dispune, cu privire la aspectele menționate, pentru Parlament, și, de asemenea, niciuna dintre Camerele Parlamentului nu poate dispune, asupra aceluiași aspect, pentru cealaltă Cameră" (a se vedea [Decizia nr. 1.009 din 7 iulie 2009](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 4 august 2009).

28. În prezenta cauză este criticată una dintre dispozițiile care alcătuiesc procedura reglementată de Camera Deputaților în aplicarea art. 109 alin. (2) din Constituție, pretinzându-se că are un caracter ambiguu. Se arată că aceasta se referă la "proiectul de hotărâre privind cererea de urmărire penală întocmit de Comisia juridică, de disciplină și imunități", fără a reglementa și conținutul unei asemenea hotărâri, ceea ce ar fi de natură, în opinia autorilor sesizării, să permită adoptarea unui proiect de hotărâre care să încalce "dreptul suveran al Camerei Deputaților de a cere urmărirea penală a unui deputat", împiedicând astfel înfăptuirea justiției.

29. Aceste susțineri nu pot fi reținute, întrucât textul criticat nu relevă nicio ambiguitate în sensul celor susținute în motivarea sesizării. Din modul de redactare a acestui text rezultă în mod clar faptul că, în cauză, asupra hotărârii "privind aprobarea sau respingerea cererii de urmărire penală" decid deputații, prin vot secret, indiferent de propunerea cuprinsă în proiectul redactat de Comisia juridică, de disciplină și imunități. Faptul că dispozițiile regulamentare nu prevăd cu exactitate conținutul proiectului la care se referă nu este de natură să confere o competență decizională Comisiei juridice, de disciplină și imunități în privința hotărârii ce urmează a fi adoptată. Competența decizională aparține exclusiv plenului Camerei Deputaților, acesta nefiind constrâns în niciun mod în luarea hotărârii de modul în care este redactat proiectul supus dezbaterii sale, respectiv de propunerea pe care Comisia juridică, de disciplină și imunități o formulează în cadrul acestui proiect. Astfel fiind, nu se poate reține încălcarea, prin modul de redactare a textului regulamentar, a prerogativelor constituționale ale parlamentarilor ori ale instanțelor de judecată.

30. Pentru aceste considerente, sesizarea de neconstituționalitate a art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților urmează să fie respinsă ca neîntemeiată.

Dispozițiile [Hotărârii Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015](#)

31. Motivarea sesizării de neconstituționalitate privește, în esență, modul în care Comisia juridică, de disciplină și imunități a redactat proiectul de hotărâre privind cererea de urmărire penală, respectiv faptul că a utilizat o negație în cuprinsul acesteia: "[...] Camera Deputaților hotărăște să nu ceară urmărirea penală[...]". Se susține că întocmirea întregului proiect s-a făcut "cu rea credință, în așa fel încât să se inducă în eroare plenul Camerei Deputaților", împiedicându-se formularea unei cereri de urmărire penală față de un ministru care este și deputat.

32. Această critică, vizând activitatea Comisiei juridice, de disciplină și imunități, pornește de la premisa eronată a imposibilității adoptării, prin vot, de către plenul Camerei, a unei soluții diferite de cea propusă de Comisie prin proiectul de hotărâre. Or, cu privire la rolul comisiilor permanente, Curtea Constituțională a statuat în mod constant că acestea sunt organe interne de lucru ale Camerelor Parlamentului a căror activitate are caracter pregătitor pentru a oferi forului deliberativ toate elementele necesare adoptării deciziei. Dezbaterile specializate care au loc în cadrul ședințelor comisiilor se finalizează cu întocmirea de rapoarte sau avize care au rolul de a pregăti și facilita desfășurarea lucrărilor Camerelor, respectiv a dezbaterilor care vor avea loc în plenul acestora. Dat fiind caracterul de organe de lucru interne al comisiilor parlamentare, natura juridică a rapoartelor sau avizelor adoptate de acestea este a unui act preliminar, cu caracter de recomandare, adoptat în scopul de a sugera o anumită conduită, sub aspect decizional, plenului fiecărei Camere sau Camerelor reunite. Rapoartele și avizele au caracter obligatoriu numai sub aspectul solicitării lor, nu și din perspectiva soluțiilor pe care la propun, Senatul și Camera Deputaților fiind singurele corpuri deliberative prin care Parlamentul își îndeplinește atribuțiile constituționale (a se vedea [Decizia nr. 80 din 16 februarie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 246 din 7 aprilie 2015). Așadar, "elementele ce configurează conceptul de comisie parlamentară sunt caracterul pregătitor, prealabil, al lucrărilor lor, aspectul de organ intern al Camerelor destinat ca, prin activitatea lui, să poată oferi acestora toate elementele necesare luării unei decizii. Ele trebuie să dispună de toate condițiile pentru a culege și a oferi acele date necesare plenului unei Camere sau Parlamentului spre a-și fonda, în mod optim, luarea unei decizii" (a se vedea [Decizia nr. 209 din 7 martie 2012](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012).

33. Ca urmare, nu se poate susține că o Comisie ar putea să decidă în locul plenului Camerei Deputaților sau să împiedice plenul să decidă în mod liber, prin vot. Proiectul de hotărâre pe care Comisia juridică, de disciplină și imunități îl întocmește în temeiul art. 157 din Regulamentul Camerei Deputaților are caracterul unei propuneri - în sensul de a cere sau de a nu cere urmărirea penală a respectivului membru al Guvernului ce are și calitatea de deputat. Decizia aparține plenului Camerei Deputaților, care se pronunță prin vot secret, cu bile, în condițiile aceluiași text din Regulament. În cauză, în urma votului dat de plen, hotărârea de a nu cere urmărirea penală a domnului Victor-Viorel Ponta a fost adoptată de Camera Deputaților cu 231 voturi "pentru" și 120 "împotriva", aspecte precizate chiar în cuprinsul sesizării și necontestate în vreun fel.

34. Curtea constată că aceste critici ale autorilor sesizării au caracterul unor simple considerații referitoare la modul de lucru/intențiile unei comisii parlamentare, în încercarea de a acredita un rol decizional al acesteia, care nu are legătură cu statutul unei astfel de structuri de lucru a Parlamentului. Susținerile se fundamentează pe raportarea conținutului hotărârii ce formează obiectul sesizării la prevederile regulamentare, iar nu la cele constituționale, câtă vreme se apreciază că o pretinsă deficiență de redactare a textului din Regulamentul Camerei Deputaților criticat ar determina posibilitatea unei redactări a textului proiectului de hotărâre ce se supune plenului Camerei Deputaților de natură a impune voința Comisiei juridice, de disciplină și imunități și de a crea un blocaj în situația în care deputații nu ar fi de acord cu conținutul acestuia.

35. Astfel de critici, referitoare la modul de aplicare a prevederilor regulamentare de către o comisie parlamentară și, respectiv, prin care se solicită examinarea unei situații ipotetice, în care rezultatul votului ar fi fost altul decât cel exprimat în cauză, excedează competenței Curții Constituționale, astfel cum este aceasta reglementată de dispozițiile constituționale și legale. Neconstituționalitatea reprezintă o stare organică a normei juridice/actului contestat și nu poate fi dedusă dintr-o interpretare discutabilă a acestora, vizând o situație ipotetică. Ca urmare, sesizarea de neconstituționalitate a [Hotărârii Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015](#) urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

36. Pentru considerentele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 146 lit. c) și l) din Constituție și ale [art. 1, 3, 10 și 27 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

I. Respinge, ca neîntemeiată, sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților și constată că acestea sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

II. Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor [Hotărârii Camerei Deputaților nr. 53 din 9 iunie 2015](#) privind cererea de urmărire penală a domnului Victor-Viorel Ponta, prim-ministru al Guvernului României și actual membru al Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 122/P/2012.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președintelui Camerei Deputaților și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 iulie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

OPINIE CONCURRENTĂ

Deși împărtășim soluția de respingere a sesizării de neconstituționalitate pronunțată de Curtea Constituțională prin [Decizia nr. 548 din 15 iulie 2015](#), considerăm că sesizarea trebuia să fie respinsă ca inadmisibilă în întregul său, așadar și în ceea ce privește art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților, pentru următoarele argumente:

Mai întâi, cu privire la cauzele de inadmisibilitate, reținem că, încă de la consacrarea lor în procedura în fața Curții Constituționale, au fost calificate în doctrină*1) ca fiind motive legale ce împiedică declanșarea sau extinderea procedurii de control al constituționalității legilor. Cauzele de inadmisibilitate, consacrate expressis verbis de [Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale numai în ceea ce privește soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate, pot exista și în legătură cu exercitarea celorlalte atribuții ale Curții Constituționale, sens în care s-a conturat de-a lungul timpului o bogată jurisprudență a acestei curți. De altfel, o bună parte dintre cauzele de inadmisibilitate au fost deduse pe cale jurisprudențială, prin interpretarea dispozițiilor constituționale și legale ce stabilesc condițiile sesizării Curții Constituționale și întinderea competenței sale. Cadrul constituțional și legal strict care circumstanțiază rolul și competența Curții Constituționale se concretizează, în plan procedural, în existența acestor cauze de inadmisibilitate, care determină limitele legale ale controlului pe care Curtea îl poate exercita.

Notă

*1) I. Muraru, M. Constantinescu, Cauzele de inadmisibilitate în jurisdicția constituțională, în Revista Dreptul nr. 2 /1998, pp. 3-9.

Fie că sunt reglementate expres de lege, fie că sunt deduse din interpretarea acesteia pe cale jurisprudențială, cauzele de inadmisibilitate au caracter imperativ și sunt de ordine publică, impunându-se deopotrivă autorilor sesizărilor de neconstituționalitate și Curții Constituționale. Ca urmare, Curtea trebuie să procedeze din oficiu la examinarea admisibilității sesizărilor care îi sunt adresate, ca etapă prealabilă examinării fondului lor, iar în situația în care identifică existența unei astfel de cauze, să procedeze la respingerea sesizării ca inadmisibilă. Aceasta cu atât mai mult atunci când este vorba despre întinderea competenței Curții Constituționale în exercitarea atribuțiilor sale, asupra căreia numai Curtea poate să hotărască, astfel cum prevăd dispozițiile [art. 3 alin. \(2\) din Legea nr. 47 /1992](#). În această privință, cauzele de inadmisibilitate se constituie într-un veritabil instrument de autolimitare, menit să mențină Curtea Constituțională în granițele rolului său constituțional și să o ferească de orice implicare în dispute străine de realizarea acestuia. Dezvoltarea controlului de constituționalitate și remarcabila nuanțare a deciziilor pe care Curtea Constituțională le pronunță nu au și nu pot avea ca efect substituirea de către Curtea Constituțională a altei autorități publice, nici din punctul de vedere al motivării sesizărilor de neconstituționalitate, nici al atribuțiilor specifice.

În prezenta cauză, pornind de la nemulțumirea privind modul de redactare a proiectului unei hotărâri supuse plenului Camerei Deputaților (nemulțumire care vizează, de fapt, activitatea comisiei parlamentare autoare a proiectului) și în condițiile în care votul exprimat a fost în favoarea acestei hotărâri, autorii sesizării invocă neconstituționalitatea hotărârii adoptate, precum și a dispozițiilor din Regulamentul Camerei în temeiul cărora a fost redactată/adoptată, aducând ca argument inclusiv lipsa unor reguli procedurale exprese pentru situația în care votul exprimat ar fi fost acela de respingere a hotărârii.

Astfel, s-a susținut că dispozițiile regulamentare criticate încalcă normele de tehnică legislativă și prin aceasta pe cele ale art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât sunt redactate într-o formă ambiguă. Potrivit sesizării, "legiuitorul ar fi trebuit, prin Comisia de regulament, să propună și apoi să adopte un text care să reglementeze, fără echivoc, conținutul unui proiect de hotărâre privind cererea de urmărire penală, care să garanteze exercitarea drepturilor Camerei Deputaților și a deputaților". Aceasta întrucât, în actuala redactare, art. 157 alin. (7) din Regulamentul Camerei Deputaților ar putea fi interpretat în sensul în care proiectul de hotărâre poate să aibă un articol unic cu conținutul "[...] hotărăște să nu ceară [...]". Ca urmare, dacă proiectul de hotărâre astfel formulat este respins prin vot, nu există o altă procedură prin care să se exercite dreptul deputaților de a cere urmărirea penală. În eventualitatea în care s-ar retrimite Comisiei juridice, de disciplină și imunități sesizarea Biroului permanent și solicitarea procurorului general, membrii Comisiei juridice, de disciplină și imunități [în acord cu prevederile art. 52 alin. (3) și art. 157 din Regulamentul Camerei Deputaților] ar putea decide, din nou, cu majoritatea și procedura convenită, să susțină, în considerarea mandatului pe care îl au și a drepturilor politice recunoscute de Constituție, același raport și să redacteze același proiect de hotărâre. Plenul Camerei Deputaților, fiind din nou sesizat, în acord cu voința exprimată de către deputații Comisiei juridice, de disciplină și imunități, ar urma să dezbată un raport și un proiect de hotărâre care, din nou, să nu permită cererea urmăririi penale de către Camera Deputaților a

deputatului, în speță domnul Victor Viorel Ponta, prim-ministru al României și actual membru al Camerei Deputaților.

Întreaga motivare astfel formulată acreditează ideea unui regulament lacunar, nu numai în sensul lipsei stabilirii, cu exactitate, a conținutului/modului de redactare a hotărârii privind cererea de urmărire penală a membrilor Guvernului, ci și a procedurii de urmat în situația ipotetică prezentată de autorii sesizării. Astfel de susțineri nu constituie veritabile critici de neconstituționalitate, întrucât nu relevă, în concret, în ce constă încălcarea, prin textul regulamentar ce face obiectul sesizării, a dispozițiilor constituționale invocate sau care este relevanța constituțională a pretensei lacune legislative. Nu este vorba despre o ambiguitate în sensul unei lipse de precizie a textului criticat, ci de afirmarea lipsei unor texte care să stabilească la nivel regulamentar modul de întocmire a proiectului de hotărâre privind cererea de urmărire penală de către Comisia juridică, de disciplină și imunități, precum și a lipsei reglementării procedurii de urmat în situația în care plenul Camerei nu ar fi de acord cu proiectul de hotărâre privind cererea de urmărire penală a membrilor Guvernului întocmit de Comisia juridică.

Or, potrivit dispozițiilor [art. 2 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, "Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată [...]". Eventualele propuneri de completare a Regulamentului Camerei Deputaților, în sensul solicitat de autorii sesizării, sunt de competența Camerei Deputaților, în virtutea principiului autonomiei regulamentare a acesteia, excedând competenței instanței de contencios constituțional. Ca urmare, constatând această cauză de inadmisibilitate legată de întinderea competenței sale, Curtea trebuia să respingă sesizarea de neconstituționalitate ca inadmisibilă, respectiv să nu procedeze la o examinare a dispozițiilor regulamentare criticate în raport cu textele constituționale invocate de autorii sesizării. În raport cu motivarea formulată (vizând lipsa unor proceduri, reguli, în dezvoltarea și completarea textelor existente), examinarea pe fond a excepției de neconstituționalitate s-a realizat prin simpla raportare a normelor regulamentare ce au format obiectul sesizării la dispozițiile constituționale invocate. Or, în precedent, Curtea a reținut că "Enumerarea, în mod formal, a unor prevederi constituționale și reglementări internaționale, fără a arăta însă în ce constă, concret și efectiv, contrarietatea acestora cu textele de lege criticate, este, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, un motiv de inadmisibilitate a excepției de neconstituționalitate"*2). De asemenea, Curtea a respins ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate în situația în care aceasta "nu cuprinde motivarea ca element al său, iar din textul constituțional invocat nu se poate desluși în mod rezonabil vreo critică de neconstituționalitate, fie datorită generalității sale, fie datorită lipsei rezonabile de legătură cu textul criticat"*3), deoarece "Dacă ar proceda la examinarea excepției de neconstituționalitate motivate într-o asemenea manieră eliptică, instanța de control constituțional s-ar substitui autorilor acesteia în formularea unor critici de neconstituționalitate, ceea ce ar echivala cu un control efectuat din oficiu, inadmisibil"*4). Aceste considerente/raționamente enunțate în decizii prin care au fost soluționate excepții de neconstituționalitate sunt aplicabile mutatis mutandis și în cazul celorlalte atribuții ale Curții Constituționale, așadar și în prezenta cauză.

Notă

*2) [Decizia nr. 415 din 3 iulie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 577 din 1 august 2014.

*3) [Decizia nr. 326 din 10 iunie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 530 din 16 iulie 2014.

*4) [Decizia nr. 30 din 3 februarie 2015](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 25 martie 2015; [Decizia nr. 8 din 15 ianuarie 2015](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 113 din 12 februarie 2015; [Decizia nr. 670 din 13 noiembrie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 26 ianuarie 2015; [Decizia nr. 730 din 16 decembrie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 150 din 2 martie 2015.

În concluzie, considerăm că în cazul ambelor dispoziții/acte contestate, criticile formulate se cantonează în sfera propunerilor de modificare și completare a Regulamentului Camerei Deputaților, respectiv a actelor de aplicare a acestuia de către o comisie parlamentară, fără a se releva, în concret, o încălcare de către acestea a normelor și principiilor constituționale, motiv pentru care sesizarea de neconstituționalitate ar fi trebuit respinsă ca inadmisibilă în întregul său.

Judecători,

prof. univ. dr. Mona-Maria Pivniceru

prof. univ. dr. Tudorel Toader
